

Maatregelenplan voor vleermuizen
Kanaaldijk N.O. 98 - 124 te Helmond

R H O A d v i s e u r s

Colofon

Projectleider

B. Brandt BSc

Contactgegevens

benjamin@habitus.nl

0172-204060

Rapportage

B.Brandt BSc

Rapport

RHOA2018-15-RAP2-V2

In opdracht van

RHO Adviseurs

Contactpersoon opdrachtgever

Stefan van Bogget

Opleverdatum

Versie 2: 13 maart 2021

www.habitus.nl

Kwaliteitscontrole

A. Heitman BSc

Datum kwaliteitscontrole

10 maart 2021

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport (inclusief foto's) is enkel toegestaan onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met de grootse zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Habitus natuur & landschap geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen.

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	2
2. Maatregelen	5

2
5

INLEIDING

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens meerdere woningen te bouwen binnen het projectgebied. De activiteiten zullen plaatsvinden aan de Kanaaldijk N.O. 98 - 124 te Helmond. Er zijn beschermde natuurwaarden aanwezig (zie paragraaf 1.2) waarvoor in dit plan maatregelen opgesteld zijn. Als deze maatregelen worden opgevolgd dan is er geen sprake van negatieve effecten op beschermde soorten en is er geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

1.2 Voorgaande natuuronderzoeken en resultaten

Quickscan Wet natuurbescherming

Er is een ecologische quickscan uitgevoerd (Habitus natuur & landschap, 16 oktober 2018, RHOA2018-8-RAP1). Hieruit blijkt dat direct aan het projectgebied twee lijnvormige elementen in de vorm van een groenstrook en in de vorm van een kanaal grenzen welke mogelijk gebruikt worden als essentiële vliegroute door de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis. Daarnaast wordt de ecologische verbindingszone naast het projectgebied mogelijk gebruikt als rust- en verblijfplaats van de bunzing en wezel. De boom voor het plangebied bevatte mogelijk geschikte plekken voor een verblijfplaats van vleermuizen.

Resultaat onderzoek naar vliegroutes

Tussen 15 april en 15 september 2019 is er onderzoek uitgevoerd naar deze mogelijke vliegroutes. De resultaten hiervan staan beschreven in het nader onderzoek rapport (Habitus, RHOA2018-15-RAP4 van datum 29 augustus 2019). Hieruit volgt dat de bomenrijen en watergang ten westen van het plangebied een essentiële vliegroute en foerageergebied betreft en een beplantingsstrook ten oosten van het plangebied ook. In het plangebied zelf zijn geen essentiële functies voor vleermuizen aangetroffen. Deze vliegroutes mogen niet (tijdelijk) verstoord worden. Ook als er een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd wordt voor het verstoren van vliegroutes dienen er maatregelen opgesteld te worden waarmee de verstoring ongedaan gemaakt moet worden. De maatregelen die in dat geval nodig zijn zouden ook nu al kunnen worden toegepast zodat de feitelijke overtreding bespaart zal blijven. Door daar nu al over na te denken voorkomt dat een vertraging.

Resultaat onderzoek boom geschikt voor verblijfplaats vleermuizen

Ook was er binnen het projectgebied één boom bedekt met klimop aanwezig welke mogelijk gebruikt kon worden als verblijfplaats door vleermuizen. Uit een eerdere boominspectie (Habitus natuur & landschap, 13 december 2018, RHOA2018-15-RAP1) is gebleken dat uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de boom. De boom is inmiddels gekapt. Het is dus niet nodig om voor deze boom maatregelen te treffen en deze boom wordt verder niet meegenomen in deze rapportage.

Resultaat onderzoek naar marterachtigen

Tussen mei en augustus 2019 is er onderzoek uitgevoerd worden naar de mogelijke aanwezigheid van deze beschermde soorten en functies. Er zijn geen marterachtigen aangetroffen. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn uitgesloten.

NNB-toetsing

De aanwezige ecologische verbindingszone van 50 meter wordt binnen het plan gerespecteerd. Binnen het plangebied komt dat neer op een zone van 20 meter breed van de oostelijke plangrens. Overigens is binnen het geldende bestemmingsplan een zone van slechts 10 meter breed bestemd als ecologische verbindingszone. Daarnaast blijkt uit overleggen in 2019 dat er geen wezenlijke kenmerken en waarden voor deze ecologische verbindingszone zijn vastgesteld waardoor een toetsing daaraan onmogelijk is. Binnen deze zone zal geen bebouwing worden gerealiseerd. Voor een concrete invulling hieraan is

een quickscan biodiversiteit opgesteld (Habitus, RHOA2020-40-QB1-V1 van datum 14 februari 2021). Deze quickscan geeft handvatten voor de inrichting en verbetering van de natuurwaarde van de in het plangebied gelegen NNB gedeelte. Het uiteindelijke bouwplan zal hier ook aan getoetst worden. Benadrukt wordt dat met het planvoornemen wordt ingespeeld op de kansen die de aanwezigheid van de ecologische zone biedt. De kwaliteit van deze nog te ontwikkelen ecologische waarden zijn tevens van toegevoegde waarde op de kwaliteit van het nieuwe woongebied. Wonen in het groen is een belangrijk uitgangspunt bij de herontwikkeling.

1.3 Projectgebied en voorgenomen werkzaamheden

Het projectgebied ligt aan de Kanaaldijk N.O. 98 - 124 te Helmond en is gelegen in de provincie Noord-Brabant. De begrenzing van het projectgebied en de locaties van mogelijke aanwezige beschermde functies zijn weergegeven in figuur 1. In de huidige situatie bestaat het projectgebied uit een braakliggend terrein dat deels verhard is. De omgeving van het projectgebied bestaat uit bebouwing, wegen, een kanaal en een groenstrook. De werkzaamheden beperken zich tot het braakliggende terrein.

In het plangebied wordt een transformatie van voormalig bedrijventerrein naar woningbouw uitgevoerd.

Figuur 1: begrenzing projectgebied en weergave van aanwezige beschermde functies (Bron luchtfoto: PDOK, 2016)

1.4 Doelstelling

In dit document is een plan opgesteld om maatregelen te treffen om de aanwezige vleermuisfuncties te niet te schaden.

1.5 Criteria

Het document voldoet aan de interne proces- en kwaliteitseisen van [Ecologisch adviesbureau Habitus](#).

1.6 Reikwijdte

Dit document heeft alleen betrekking op:

1. De werkzaamheden zoals beschreven in paragraaf 1.3.
2. Het projectgebied zoals weergegeven in figuur 1.
3. De afkadering van de verwachte verblijfplaatsen zoals omschreven in paragraaf 3.1
4. De afkadering van de verwachte soorten zoals omschreven in paragraaf 3.2

ADVIES MAATREGELEN

2. ADVIES MAATREGELEN

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet welke beschermde soorten en functies mogelijk verwacht kunnen worden hoe hiervoor tijdig gecompenseerd kan worden zodat vertraging voorkomen kan worden.

2.1 Vliegroutes vleermuizen

Uit het nader onderzoek blijkt dat direct aan het plangebiedgrenzen twee lijnvormige elementen in de vorm van een groenstrook en in de vorm van een kanaal grenzen welke gebruikt worden als essentiële vliegroute door de gewone dwergvleermuis en watervleermuis. De uitschijning van licht op vliegroutes kan verstorend werken waardoor vleermuizen niet meer gebruik kunnen maken van de vliegroute. De uitschijning van licht kan van zowel uit de woningen, openbare verlichting als de auto's komen. In onderstaande paragrafen wordt eerst de lichtuitschijning vanuit het appartementengebouw omschreven, daarna mogelijke verlichting van parkeerplaatsen en vervolgens per mogelijke vliegroute omschreven welke maatregelen genomen kunnen worden.

2.1.1 Lichtuitschijning vanuit appartementengebouw

Uit het nader onderzoek blijkt dat de essentiële vliegroute gebruikt wordt door de gewone dwergvleermuis aan zowel de oost en westkant en de watervleermuis alleen boven het kanaal aan de westkant. Het kennisdocument van watervleermuis, een zeer lichtintolerante soort, stelt dat verlichting dat met meer dan 1,1 lux schijnt op water en bomenrijen dat als foerageergebied of als vliegroute wordt gebruikt, dat de functionaliteit van zomer-, winter- en paarverblijfplaatsen van deze soort in het geding komen (BIJ12, 2017a). Dit betekent dat de lichtuitschijning vanuit het appartementengebouw niet hoger dan 1,1 lux op locaties van de mogelijke vliegroutes mag zijn. De lichtsterkte van maximaal 1,1 lux moet bereikt worden tussen maaiveld en circa 5 meter hoogte. Door het uitvoeren van een lichthinderonderzoek kunnen lichtsterkte berekeningen worden gemaakt.

2.1.2 Verlichting van parkeerplaatsen

Verlichting van de parkeerplaatsen aan de westzijde en aan de oostzijde van het gebied kan op de mogelijke vliegroutes schijnen. Indien de uitstraling niet minder dan 1,1 lux kan zijn zijn er een aantal opties om lichtuitstraling te voorkomen (Bij12b, 2017):

- * Er kan gebruikt worden gemaakt van verlichting met een vleermuisvriendelijke verlichtingskleur, zoals met amberkleurige verlichting. Het gebruik van 'natuurvriendelijke' groene ledverlichting is niet effectief als mitigatie voor vleermuizen en wordt dus afgeraden.
- * Er kan gebruikt worden gemaakt van armaturen die het licht goed richten en die een scherpe bundel hebben om onnodige verstrooiing tegen te gaan, met name ledlampen zijn hierbij geschikt. Een voorbeeld van een aangepast armatuur is te zien in figuur 2.

Figuur 2: voorbeeld van een aangepast armatuur waardoor het licht niet naar achter en boven schijnt (Bron: Bij12b, 2017).

2.1.3 Vliegrouete kanaal

Voor de vliegrouete over het kanaal zijn een aantal zaken van belang. Hieronder wordt per knelpunt aangegeven met welke maatregelen dit opgelost kan worden. Daarnaast wordt in paragraaf 2.1.3 beschreven welke maatregelen er genomen dienen te worden met betrekking tot lichtuitschijning van de woningen.

* Realisatie paarkeervoorzieningen

Het gaat hier met name om de realisatie van parkeervoorziening aan de westzijde van het plangebied, zowel in de kanaalzone incl. groenstrook (zie figuur 3a) als in het plangebied zelf (zie figuur 3b).

Figuur 3a (links) en figuur 3b (rechts): Figuren overgenomen uit het Stedenbouwkundig ontwerp - concept, Oostende - Helmond van 13 september 2018 op pagina 8 resp. 21. Parkeerplaatsen waar mogelijk maatregelen voor dienen te worden genomen zijn rood omlijnd.

Voor de parkeerplaatsen in figuur 2a en 2b geldt dat als auto's parkeren in parkeerplaatsen haaks op het kanaal dat het licht dat van de koplampen van de auto's afkomt over het kanaal schijnt. Hierdoor zullen vleermuizen geen gebruik meer kunnen maken van de vliegrouete. Dit kan opgelost worden door aan een van de volgende maatregelen te voldoen:

- * ~~H~~et plaatsen van een talud van circa 1 meter hoog tussen de parkeerplaatsen en het kanaal.
- * ~~H~~et plaatsen van een bladhoudende haag, bijvoorbeeld een ligusterhaag.
- * ~~H~~et plaatsen van een kunstmatig scherm van beton, plastic of zeil

De locatie voor het plaatsen van de haag of de talud zijn weergegeven in figuur 4. De haag of het talud moeten zo ver als de parkeerplaatsen worden gerealiseerd doorlopen, zodat voor elke parkeerplaats een talud of haag het koplampschijnsel tegenhoudt.

Deze maatregelen kunnen niet op goedkeuring van de gemeente rekenen en maken geen onderdeel uit van het maatregelenplan.

Legenda
 [rood vierkant] projectgebied
 [oranje lijn] Plaatsing blad-oudende haag of talud

Figuur 4: locatie van het te plaatsen talud of de te plaatsen haag. (Bron luchtfoto: PDOK, 2016)

* Uitgangsweg westzijde projectgebied

Aan de westzijde van het projectgebied is een uitgangsweg gelegen waarbij de koplampen van het verkeer uit de richting van het projectgebied op het kanaal zullen schijnen. Ook hiervoor geldt dat er een talud, haag of scherm geplaatst kan worden om zo het lichtschijnsel te onderbreken. In figuur 5 is met een rood vierkant weergegeven waar de haag, het scherm of het talud geplaatst dient te worden.

Deze maatregelen kunnen niet op goedkeuring van de gemeente rekenen en maken geen onderdeel uit van het maatregelenplan.

Figuur 5: Locatie van het te plaatsen talud of de te plaatsen haag (bodemlijnd). Bron: Stedenbouwkundig ontwerp, Oostende - Helmond, 13 september 2018, pagina 18.

2.1.4 Vliegrouete ecologische zone

Voor de vliegrouete in de ecologische zone geldt dat het licht van de koplampen van de auto's op de wegen die haaks op de ecologische verbindingzone geen problemen zullen opleveren omdat de vleermuizen hoger vliegen dan waar de koplampen zullen schijnen. Vleermuizen die een vliegrouete volgen boven beplanting vliegen hoger dan vleermuizen die een vliegrouete volgen boven het water. Wel is het voor deze vliegrouete des te meer van belang dat de openbare verlichting vleermuisvriendelijk is (zie paragraaf 2.1.1 en 2.1.2).

2.2 Conclusie

De maatregelen genoemd in 2.1 hebben tot doel negatieve effecten op vleermuizen tegen te gaan. Als de maatregelen worden getroffen blijft de vliegrouete intact en ondervinden de vleermuizen geen overlast. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is dan niet nodig.

Voor de NNB (zie 1.2) geldt dat de huidige ecologische verbinding wordt behouden en dat het gedeelte van de NNB zone in het plangebied wordt geoptimaliseerd voor natuurwaarde.

BRONNEN

- * BIJ12 (2017a). [Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.](#)
- * BIJ12 (2017b). [Kennisdocument Watervleermuis.](#)
- * BIJ12 (2017c). [Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis.](#)

Over ons

Habitus natuur & landschap is een vooruitstrevend onderzoeks- en adviesbureau voor ecologie, natuur en landschap. Kwaliteit en klanttevredenheid staan bij ons hoog in het vaandel. U kunt van ons verwachten dat wij vlotte en klantgerichte service bieden en aantrekkelijke producten opleveren van het hoogste inhoudelijke niveau. Wij geloven in langdurige samenwerking met opdrachtgevers, partners en personeel op een wijze die wederzijds voordeel oplevert.

Kwaliteit

Wij staan voor kwaliteit, dit begint voor ons bij onze ecologen, die specialistische kennis bezitten over de herkenning en ecologie van flora en fauna. Naast inhoudelijke expertise kan kwaliteit in sterke mate geborgd worden door het opstellen en beheren van processen, daarom hebben wij onze bedrijfsstructuur rond processen opgebouwd. Door de aanwezige inhoudelijke kennis en de toepassing van processen aan te vullen met een uitstekende communicatieve vaardigheden, zijn wij er van overtuigd dat elke dienst voldoet aan de strengste kwaliteitseisen.

Klanttevredenheid

De klant staat bij ons centraal en dat zien wij ook terug in de cijfers. Zo wordt onze dienstverlening door klanten gemiddeld met een acht beoordeeld. Regelmatig vragen wij u om een evaluatieformulier in te vullen. Met uw input kunnen we onze dienstverlening in de toekomst verder optimaliseren.

Over ons logo

Libellen zijn prachtige insecten. Het is dan ook geen toeval dat we voor inspiratie voor ons logo geput hebben uit de fraaie en diverse vormen die de orde van libellen rijk is. Omdat de vleugelvorm het onderscheidende kenmerk is tussen libellen en juffers en elke soort unieke vleugelkenmerken heeft, hebben we dit onderdeel als basisvorm voor ons logo gekozen.

Zwervende heidelibel (Sympetrum fonscolombii)